

ΔΙΚΑΙΟ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ

ΜονΠρΘεσ 6345/1995 (ασφ. μ.)

Δικαστής : Μαρία Τσιλιγκαρίδου.

Δικηγόροι: Κ. Σιδέρης - Β. Καψάλης, Α. Δαμασκηνός - Γ. Μήττας.

Συμφώνως προς τη διάταξη του άρθρου 13 του ν. 2121/1993 περί "πνευματικής ιδιοκτησίας, συγγενικών δικαιωμάτων και πολιτιστικών θεμάτων", ο δημιουργός του πνευματικού έργου, όπως είναι και οι μουσικές συνθέσεις, μπορεί να καταρτίζει συμβάσεις, με τις οποίες αναθέτει στον αντισυμβαλλόμενο του και αυτός αναλαμβάνει την υποχρέωση να ασκήσει τις εξουσίες που απορρέουν από το περιουσιακό δικαίωμα (συμβάσεις εκμετάλλευσης), οι οποίες μπορεί να είναι αποκλειστικές ή μη). Οι αποκλειστικές συμβάσεις παρέχουν στον προσβαλλόμενο το δικαίωμα ν' ασκεί τις εξουσίες στις οποίες αναφέρεται η σύμβαση, κατ' αποκλεισμό οποιουδήποτε τρίτου. Οι συμβάσεις δε αυτές, κατά το άρθρο 14 του ίδιου νόμου, επί ποινή ακυρότητας, πρέπει να καταρτίζονται εγγράφως, εκείνος δε που αποκτά το δικαίωμα εκμετάλλευσης είναι υποχρεωμένος μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα να καταστήσει το έργο προσιτό στο κοινό με τον κατάλληλο τρόπο εκμετάλλευσης. Εξάλλου, κατά τη διάταξη του άρθρου 47 του ν. 2121/1993, οι παραγωγοί υλικών φορέων ήχου ή εικόνας ή ήχου και εικόνας έχουν δικαίωμα να επιτρέπουν ή να απογορεύσουν την άμεση ή έμμεση αναπαραγωγή και τη θέση σε κυκλοφορία με μεταβίβαση κυριότητας, με εκμίσθωση ή με δημόσιο δανεισμό των φορέων που έχουν παραγάγει, ενώ κατά τη διάταξη του άρθρου 64 του ίδιου νόμου, εφόσον πιθανολογείται η προσβολή της πνευματικής ιδιοκτησίας ή συγγενικού δικαιώματος προβλεπόμενου στα άρθρα 44 έως 48 και 51 του παρόντος νόμου, το Μονομελές Πρωτοδικείο διατάσσει, ως ασφαλιστικό μέτρο, τη συντηρητική κατάσχεση των αντικειμένων τελέσεως ή προϊόν ή απόδειξη της προσβολής. Αντί για συντηρητική κατάσχεση το Δικαστήριο μπορεί να διατάξει την αναλυτική απογραφή των αντικειμένων που κατέχονται, περιλαμβανομένης και της φωτογράφησής τους, κατά τη διάταξη δε, τέλος, της παρ. 1 του άρθρου 65 του παραπάνω νόμου, σε κάθε περίπτωση προσβολής της πνευματικής ιδιοκτησίας ή του συγγενικού δικαιώματος ο δημιουργός ή ο δικαιούχος του συγγενικού δικαιώματος μπορεί να αξιώσει την αναγνώριση του δικαιώματός του, την άρση της προσβολής και τη παράλειψή της στο μέλλον. Στην κρινομένη αίτησή του ο αιτών εκθέτει ότι ο πρώτος των καθ' ων παράνομα και αντισυμβατικά συμφώνησε με τη β' των καθ' ων δισκογραφική εταιρία, που εδρεύει στην Αθήνα, της ανέθεσε και αυτή ανέλαβε να εκδώσει LP (Long Play) δίσκο, κασέτες και CD, με τον τίτλο ".....", ".....", ".....", όπου περιέχονται μουσικές συνθέσεις και στίχοι του πρώτου των καθ' ων, των οποίων τα συνθετικά, στιχουργικά και εκτελεστικά δικαιώματα εκχωρήθηκαν νόμιμα σ' αυτόν (αιτούντα) με έγγραφο ιδιωτικό συμφωνητικό. Επικαλούμενος δε επείγουσα περίπτωση και επικείμενο κίνδυνο, ως δικαιούχος των δικαιωμάτων αυτών, ζητεί να αναγνωρισθεί το αποκλειστικό δικαίωμά του προς εκμετάλλευση του παραπάνω πνευματικού έργου του α' των καθ' ων και ν' απαγορευθεί η κυκλοφορία και εκμετάλλευση του έργου αυτού από τη δεύτερη των καθ' ων, να παραλείψουν στο μέλλον να κυκλοφορήσουν και να εκμεταλλευθούν το έργο αυτό με οποιονδήποτε τρόπο, να διαταχθεί η συντηρητική κατάσχεση του δίσκου, κασετών ή βιντεοκασετών του έργου αυτού, άλλως να διαταχθεί η αναλυτική απογραφή των αντικειμένων που κατέχονται, περιλαμβανομένης και της φωτογράφησής τους και να απειληθεί χρηματική ποινή στους καθ' ων για κάθε προσβολή, ποσού 500.000 δραχμών και προσωπική κράτηση του α' των καθ' ων και των νομίμων εκπροσώπων της β' των

καθ' ων για τον ίδιο λόγο, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 947 παρ. 1 ΚΠολΔ. Η αίτηση είναι νόμιμη, πλην του αιτήματος περί απαγγελίας προσωπικής κρατήσεως κατά των νομίμων εκπροσώπων της καθ' ης, που πρέπει να ν' απορριφθεί ως απαράδεκτο, καθόσον η ένδικη αίτηση δεν στρέφεται ονομαστικώς κατά των νομίμων εκπροσώπων της καθ' ης (ΑΠ 127/87 ΕλλΔνη 29.670), σύμφωνα και με όσα εκτίθενται στην αρχή της παρούσας, στηριζόμενη στις αναφερόμενες διατάξεις, αρμοδίως δε εισάγεται προς εκδίκαση στο παρόν Δικαστήριο, κατά την προκείμενη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων. Οι καθ' ων αρνήθηκαν την αίτηση, ισχυριζόμενοι ότι το από 23.8.1993 έγγραφο ιδιωτικό συμφωνητικό περί αποκλειστικής παραχώρησης της εκμετάλλευσης του εν λόγω πνευματικού έργου του πρώτου εξ αυτών στον αιτούντα είναι άκυρο ως ιδιαίτερος επαχθές γι' αυτόν, έχει δε καταγγελθεί η σχετική συμφωνία, σύμφωνα με τον όρο 17 της ως άνω σύμβασης, συνιστά δε σύμβαση έργου και ότι το συγκεκριμένο μουσικό έργο, που προτίθεται να δισκογραφηθεί και να θέσει σε κυκλοφορία η β' των καθ' ων, είναι έργο συνεργασίας του αιτούντος και άλλων τριών μουσικών, που αποτελούν το μουσικό συγκρότημα ".....", οι οποίοι δεν συνδέονται συμβατικά με τον αιτούντα και είναι συνδικαιούχοι του περιουσιακού και του ηθικού δικαιώματος επί του έργου. Ο ισχυρισμός αυτός είναι νόμιμος (άρθρ. 7 παρ. 1 του ν. 2121/1993) και πρέπει να ερευνηθεί, για να πιθανολογηθεί ή όχι η ουσιαστική βασιμότητά του. Κατά τη συζήτηση της υπόθεσης στο ακροατήριο, με προφορική δήλωσή τους ο, ο και, μουσικοί, άσκησαν πρόσθετη παρέμβαση υπέρ των καθ' ων η αίτηση στην οποία εκθέτουν ότι είναι μέλη του μουσικού συγκροτήματος ".....", το οποίο αποτελείται απ' αυτούς και τον πρώτο των καθ' ων και ότι ο δίσκος με τον τίτλο ".....", ".....", ".....", ηχογραφήθηκε από αυτούς, ειδικότερα δε ότι οι συνθέσεις που περιέχονται στον παραπάνω δίσκο είναι έργα συνεργασίας και των τεσσάρων μελών του συγκροτήματος, αφού η μουσική σε δύο μουσικά κομμάτια του δίσκου είναι του δευτέρου απ' αυτούς και του πρώτου από τους καθ' ων η ένδικη αίτηση, ενώ η μουσική σε άλλα δύο από τα μουσικά κομμάτια είναι δημιουργήματα του συνόλου των μελών του συγκροτήματος και συνεπώς έχουν, σύμφωνα με τα άρθρα 46 και 50 του ν. 2121/1993, περιουσιακό και ηθικό δικαίωμα των εκτελεστών. Παρεμβαίνοντας δε προσθέτως υπέρ των καθ' ων, ως έχοντες έννομο συμφέρον, για το λόγο ότι αυτοί δεν έχουν συμβληθεί και δεν έχουν παραχωρήσει καμιά από τις μουσικές δημιουργίες του προς οικονομική εκμετάλλευση στον αιτούντα, ζητούν να απορριφθεί η κρινόμενη αίτηση. Η παρέμβαση τους αυτή είναι νόμιμη και παραδεκτώς ασκείται (άρθρο 80 ΚΠολΔ). Από τις καταθέσεις των μαρτύρων των διαδίκων, που εξετάστηκαν ενόρκως στο ακροατήριο του Δικαστηρίου, από όλα τα έγγραφα που αυτοί προσκομίζουν και από όλη εν γένει τη διαδικασία στο ακροατήριο, πιθανολογήθηκαν, κατά την κρίση του Δικαστηρίου, τα ακόλουθα: Με το από 23.8.1993 ιδιωτικό συμφωνητικό, που ο αιτών κατάρτισε με τον πρώτο από τους καθ' ων στη Θεσσαλονίκη, παραχωρήθηκαν στον πρώτο εκ μέρους του δευτέρου η άδεια αποκλειστικής εκμετάλλευσης του περιουσιακού δικαιώματος των μουσικών του έργων, όπως της ηχογράφησης, της βιντεοσκόπησης, των πάσης φύσεως μουσικών δημιουργημάτων, στιχουργημάτων, τραγουδιών και παραστάσεων, τα οποία θα εκτελεί ο ίδιος, καθώς και το αποκλειστικό δικαίωμα της αναπαραγωγής όλων των ως άνω σε δίσκους, κασέτες, CD, βιντεοκασέτες και γενικά κάθε φορέα ήχου, εικόνα ή ήχου και εικόνας. Με τον υπ' αριθμ. 3 όρο, η διάρκεια της σύμβασης ορίσθηκε για τρία (3) χρόνια από την υπογραφή της, με αυτοδικαίη παράταση για δύο διαδοχικές περιόδους δύο ετών, αν ένας από τους συμβαλλομένους προ εξ (6) μηνών δεν δηλώσει την επιθυμία του περί μη παρατάσεως. Με τον ίδιο όρο συμφωνήθηκε ότι "καθ' όλη τη διάρκεια της ισχύος του (συμφωνητικού) ο καλλιτέχνης (α' καθ' ων) αναλαμβάνει την υποχρέωση να μη ηχογραφήει και βιντεοσκοπεί μουσικές συνθέσεις εν γένει, τραγούδια και

στιχουργήματα για λογαριασμό οποιουδήποτε άλλου φυσικού ή νομικού προσώπου, δίχως προγενέστερη έγγραφη άδεια του παραγωγού, είτε με το δικό του όνομα είτε με άλλο, είτε ως μέλος άλλου συνόλου, είτε μέλη του να συμμετέχουν ατομικά σε ηχογραφήσεις ή βιντεοσκοπήσεις των ως άνω, γιατί δεσμεύονται με το συμφωνητικό αυτό τόσο ως σύνολο όσο και ατομικά ο καθένας. Παράλληλα, ο πρώτος των καθ' ων, με την από 25.8.1993 υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 ν. 1599/86, δήλωσε ότι δεν είναι μέλος κανενός εισπρακτικού φορέα πνευματικών δικαιωμάτων στην Ελλάδα και στην αλλοδαπή (συνθετικών, στιχουργικών, εκτελέσεων) και ότι παραιτείται αυτών υπέρ του αιτούντος για τους δίσκους Compact Disks, κασέτες κλπ. που θα κυκλοφορήσουν από τη δισκογραφική εταιρία "....." την υπεύθυνη δε αυτή δήλωση απευθύνει προς την εταιρία ".....", η οποία εκτυπώνει δίσκους, για να γνωρίζει σε ποιον ανήκουν τα εν γένει δικαιώματα του δίσκου που εκτυπώνει. Η δεύτερη των καθ' ων δισκογραφική εταιρία, κατόπιν συμβάσεως με τον πρώτο των καθ' ων, πρόσφατα, κυκλοφόρησε δίσκο με τίτλο ".....", ".....", ".....", που περιέχει συνθέσεις με στίχους του πρώτου των καθ' ων. Η ενέργεια αυτή των καθ' ων πιθανολογείται ότι θα προξενήσει μεγάλη οικονομική ζημία στον αιτούντα, καθότι παραβιάζεται κατάφωρα το δικαίωμά του για αποκλειστική εκμετάλλευση των σχετικών πνευματικών δικαιωμάτων που του παραχώρησε ο πρώτος απ' αυτούς. Ο ισχυρισμός των καθ' ων και των προσθέτως παρεμβαινόντων, ότι ο ως άνω δίσκος είναι έργο συνεργασίας του πρώτου των καθ' ων και των προσθέτως παρεμβαινόντων, οι οποίοι από κοινού απαρτίζουν το μουσικό σχήμα "....." και συνεπώς είναι όλοι δικαιούχοι και το δικαίωμα επ' αυτού ανήκει σε όλους από κοινού, δεν προέκυψε, δεδομένου ότι, όπως φαίνεται από τις πληροφορίες που περιέχονται στο εξώφυλλο του σχετικού δίσκου, κύριος συντελεστής και δημιουργός του είναι ο πρώτος των καθ' ων, ο οποίος έγραψε τους στίχους όλων των τραγουδιών τη μουσική των υπ' αριθμ. 1, 4, 5, 6, 7 τραγουδιών, ενώ συνεργάστηκε με τον για τη μουσική των υπ' αριθμ. 2, 8 τραγουδιών και ως μέλος του συγκροτήματος "....." συνεργάστηκε επίσης για τη μελοποίηση των υπ' αριθμ. 39 τραγουδιών. Αντιθέτως, δεν πιθανολογήθηκε από κανένα αποδεικτικό στοιχείο, ότι η ως άνω σύμβαση είναι ιδιαίτερος επαχθής για τον πρώτο των καθ' ων και ότι νομίμως αυτός την κατήγγειλε, σύμφωνα με τον όρο 17 του από 23.8.1993 ιδιωτικό συμφωνητικού. Κατόπιν τούτων, πρέπει να γίνει δεκτή η αίτηση, ν' απορριφθεί η πρόσθετη παρέμβαση και 1) ν' αναγνωρισθεί προσωρινά ότι ο αιτών είναι αποκλειστικός δικαιούχος της εκμετάλλευσης των μουσικών συνθέσεων και στίχων του πρώτου των καθ' ων, δυνάμει του από 3.8.1993 ιδιωτικού συμφωνητικού, και για μία τριετία, 2) ν' απαγορευθεί στη δεύτερη των καθ' ων να εκδίδει, κυκλοφορεί και εκμεταλλεύεται το δίσκο LP, Compact Disks (CD) και κασέτες με τον τίτλο ".....", "....." - ".....", 3) να διαταχθεί η συντηρητική κατάσχεση του ως άνω δίσκου, κασετών ή βιντεοκασετών που κατέχονται από τους καθ' ων και περιέχουν το εν λόγω έργο και 4) ν' απειληθεί σε καθένα από τους καθ' ων για κάθε προσβολή, χρηματική ποινή τριακοσίων χιλιάδων (300.000) δραχμών και προσωπική κράτηση του πρώτου των καθ' ων. Η δικαστική δαπάνη, τέλος, πρέπει να συμψηφιστεί μεταξύ των διαδίκων, λόγω της εν εύλογης αμφιβολίας των εναγομένων ως προς την έκβαση της δίκης, συναγομένης εκ της δύσκολης ερμηνείας των σχετικών διατάξεων.